

Voorjaarspakket Europees Semester geeft beleidshandvatten die concurrentievermogen en veerkracht EU moeten versterken en overheidsfinanciën gezond houden

Brussels, 19 juni 2024

De Commissie komt vandaag met beleidshandvatten in het kader van het [voorjaarspakket van het Europees Semester 2024](#). Hiermee kunnen de lidstaten bouwen aan een robuuste en toekomstbestendige economie die het concurrentievermogen, de veerkracht en de welvaart op lange termijn voor iedereen veiligstelt, en tegelijk de overheidsfinanciën gezond houdt, tegen de achtergrond van een uitdagende geopolitieke omgeving.

De EU is vastbesloten om verdere stappen te zetten om haar **concurrentievermogen** op lange termijn, haar welvaart en haar leiderspositie op het internationale toneel te verbeteren en haar open strategische autonomie te versterken. De EU en de lidstaten hebben al een stevige uitgangspositie met sterke troeven, maar de EU zal doorgaan met het aanpakken van structurele uitdagingen die een rem zijn voor haar concurrentievermogen. Dat moet zorgen voor een hogere productiviteitsgroei, voor forsere investeringen en voor oplossingen voor arbeids- en vaardighedentekorten.

Een en ander vergt een **geïntegreerde aanpak op alle beleidsterreinen**: macro-economische stabiliteit, het bevorderen van ecologische duurzaamheid, productiviteit en een eerlijke economie. Het Europees Semester zorgt voor deze coördinatie van het beleid, met inbegrip van de uitvoering van NextGenerationEU – met als hoeksteen de herstel- en veerkrachtfaciliteit (RRF) – en de programma's van het cohesiebeleid. De cyclus van het Europees Semester doet ook geactualiseerd verslag over de progressie bij het **behalen van de duurzame ontwikkelingsdoelen (SDG's)** en legt investeringsprioriteiten vast voor de komende tussentijdse herziening van het cohesiebeleid.

Veerkracht bij het omgaan met uitdagingen

Het **Europees Semester** heeft een **cruciale rol** gespeeld bij het ondersteunen van een **krachtige en gecoördineerde economische beleidsrespons** toen de EU de afgelopen vijf jaar werd geconfronteerd met een reeks ongeziene uitdagingen. De EU heeft blij gegeven van een hoge mate van economische en sociale veerkracht toen zij met grote schokken te maken kreeg, zoals de COVID-19-pandemie, de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne en de daarmee gepaard gaande stijgingen van de energieprijzen en oplopende inflatie. Vooruitblikkend rekent de [economische voorjaarsprognose 2024](#) met een bbp-groei van 1,0% in 2024 voor de EU en van 0,8 % voor de eurozone, dankzij een sterke arbeidsmarkt en een dynamische particuliere consumptie. In 2025 zou de groei verder aantrekken tot 1,6% in de EU en 1,4% in de eurozone. Tegelijk is de verwachting dat de inflatie zal teruglopen van 6,4% in 2023 tot 2,2% in 2025.

Gerichte aanbevelingen aan de lidstaten

De [landverslagen 2024](#) analyseren de economische, werkgelegenheids- en sociale ontwikkelingen in elke lidstaat en maken een stand van zaken op voor de uitvoering van de herstel- en veerkrachtplannen en de programma's van het cohesiebeleid. Ook brengen de verslagen de belangrijkste uitdagingen in kaart, met een bijzondere aandacht voor het concurrentievermogen, en geven ze aan waar de prioriteiten voor hervormingen en investeringen zouden moeten liggen. Op basis van deze analyse komt de Commissie met voorstellen voor [landspecifieke aanbevelingen](#) die lidstaten handvatten geven voor de aanpak van die cruciale uitdagingen die slechts gedeeltelijk of niet aan bod komen in de herstel- en veerkrachtplannen van de lidstaten.

De landspecifieke aanbevelingen bestaan uit:

- een aanbeveling over het **begrotingsbeleid**, met eventueel budgettair-structurele hervormingen;
- een aanbeveling om door te gaan of vaart te maken met de **uitvoering** van de nationale **herstel- en veerkrachtplannen** en **programma's van het cohesiebeleid**; en
- daar komen eventueel verdere aanbevelingen bij over nog bestaande en/of zich nieuw aandienende **structurele uitdagingen**, met een klemtoon op het verbeteren van het

concurrentievermogen.

Concrete resultaten boeken met NextGenerationEU en het cohesiebeleid: cruciale factoren van een concurrerende EU-economie

Zoals de landverslagen van dit jaar duidelijk maken, ondersteunden NextGenerationEU en andere EU-financieringsprogramma's het EU-herstel op het traject naar een groenere, digitalere, eerlijkere en veerkrachtigere toekomst via banencreatie, verbetering van het concurrentievermogen, macro-economische stabiliteit, en territoriale en sociale cohesie.

Tot dusver heeft de **Commissie** aan de lidstaten **meer dan €240 miljard uitgekeerd** in de vorm van **RRF**-subsidies en -leningen voor de succesvolle uitvoering van cruciale hervormingen en investeringen. Daarnaast is sinds het begin van de COVID-19-pandemie **meer dan €252 miljard** uitgekeerd in het kader van de **fondsen voor het cohesiebeleid**.

De meeste lidstaten blijven progressie maken bij het uitvoeren van hun herstel- en veerkrachtplannen en programma's van het cohesiebeleid. Wel moeten sommige lidstaten dringend werk maken van het aanpakken van optredende vertragingen en structurele uitdagingen, zodat investeringen en hervormingen uit hun herstel- en veerkrachtplannen tijdig kunnen worden uitgevoerd. Deze Semestercyclus geeft lidstaten ook houvast met het oog op de komende tussentijdse herziening van programma's van het cohesiebeleid.

Beleidsadviezen om het concurrentievermogen te versterken

In het voorjaarspakket worden lidstaten ook opgeroepen beleidsacties te ondernemen om het concurrentievermogen te bevorderen en de productiviteit te vergroten. Daartoe wordt lidstaten in de landspecifieke aanbevelingen gevraagd om:

- voor een **ondernemingsklimaat** te zorgen **dat het concurrentievermogen ondersteunt** en daarvoor maximaal de kansen te benutten die de interne markt biedt, met name voor mkb-bedrijven;
- de **onderwijsresultaten** te verbeteren en de ontwikkeling van vaardigheden te ondersteunen met hoogkwalitatief onderwijs en dito opleiding die gebaseerd zijn op gemoderniseerde curricula. Het aanpakken van arbeids- en vaardigheidstekorten is immers van essentieel belang om de welvaart van de EU veilig te stellen;
- de **toegang tot financiering** te vergemakkelijken door spaargeld en kapitaal financiering beter in te zetten en de kapitaalmarkt en alternatieve vormen van financiering te faciliteren, met name voor het mkb; ambitieuze hervormingen door te voeren om geïntegreerde ecosystemen voor **onderzoek en innovatie** uit te bouwen, waarbij de klemtoon bijvoorbeeld ligt op samenwerking tussen wetenschap en bedrijfsleven en op kennisoverdracht; en
- de **groene en digitale transitie** te versnellen, door de autonomie, de veerkracht en het concurrentievermogen van de netto-nul-industrie in de EU te vergroten, door arbeids- en vaardighedentekorten aan te pakken, door publieke investeringen in digitale infrastructuur en vaardigheden te stimuleren en door in de regelgeving barrières voor digitalisering aan te pakken.

Versterking van de budgettaire houdbaarheid

De COVID-19-pandemie, de stijging van de energieprijzen en de beleidsrespons die een en ander vereiste, hebben de afgelopen jaren de overheidsschuld in diverse lidstaten sterk doen oplopen. Het begrotingsbeleid moet de schuld nu op een neerwaarts traject brengen of op een prudent niveau houden, zonder dat dit ten koste gaat van investeringen.

Het [nieuwe raamwerk voor economische governance](#) maakt van 2024 een overgangsjaar wat betreft de coördinatie van het begrotingsbeleid in de EU. De adviezen en besluiten inzake begrotingsbeleid uit het nieuwe raamwerk die in het voorjaarspakket zijn meegenomen, moeten de **houdbaarheid van de schuld van lidstaten verbeteren** en **duurzame en inclusieve groei** bevorderen in alle lidstaten.

Onder de nieuwe regels zullen lidstaten **plannen voor de middellange termijn** opstellen waarin zij hun uitgaventrajecten en hun prioritaire hervormingen en investeringen aangeven. De aanbevelingen in het voorjaarspakket bieden een stevige basis voor de hervormings- en investeringstoezeggingen die lidstaten in die plannen moeten opnemen.

Volgens de landspecifieke aanbevelingen moeten lidstaten een prudent begrotingsbeleid voeren door ervoor te zorgen dat de groei van de netto-uitgaven in 2025 (en daarna) consistent is met de vereiste budgettaire aanpassingen in het kader van het nieuwe governance raamwerk.

Concreet betekent dit dat lidstaten met een overheidsschuld van meer dan 60% van het bbp of een

tekort van meer dan 3% van het bbp erover moeten waken dat de groei van hun netto-uitgaven beperkt blijft tot een percentage waarmee de schuldquote op een plausibel neerwaarts traject op de middellange termijn komt, terwijl het overheidstekort tot minder dan 3% van het bbp wordt teruggedrongen en op de middellange termijn onder deze referentiewaarde blijft.

Begrotingstoezicht

De Commissie heeft een [verslag op grond van artikel 126, lid 3](#), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) opgesteld voor **12 lidstaten**. Daarin gaat zij na in hoeverre deze zich aan het schuld criterium van het Verdrag houden: België, Tsjechië, Estland, Spanje, Frankrijk, Italië, Hongarije, Malta, Polen, Slovenië, Slowakije en Finland. Bij deze beoordeling houdt de Commissie rekening met **relevante factoren** die lidstaten aanvoeren wanneer hun schuldquote minder dan 60% van het bbp bedraagt of hun tekort wordt beoordeeld als "dicht" bij de referentiewaarde van 3% en "tijdelijk".

In het licht van de beoordeling in het verslag dient een **buitensporig-tekortprocedure te worden ingeleid** voor **zeven lidstaten: België, Frankrijk, Italië, Hongarije, Malta, Polen en Slowakije**.

Dit verslag op grond van artikel 126, lid 3, is slechts de **eerste stap** bij het inleiden van de buitensporig-tekortprocedures. In het licht van deze beoordeling, en rekening houdende met het advies van het Economisch en Financieel Comité, is de Commissie voornemens om in juli 2024 aan de Raad voor te stellen om voor deze lidstaten buitensporig-tekortprocedures in te leiden. Als onderdeel van het najaarspakket van het Europees Semester, en om de coherentie te verzekeren met het aanpassingstraject in de middellangetermijnplannen, zal de Commissie aan de Raad aanbevelingen voorstellen om de buitensporig-tekortsituatie te beëindigen.

In 2020 was het besluit van de Raad dat er in **Roemenië**, op basis van data over 2019, sprake was van een **buitensporig tekort**. Volgens de beoordeling van de Commissie heeft Roemenië **geen effectieve maatregelen genomen** om deze situatie te corrigeren en een eind te maken aan zijn buitensporig tekort.

Beoordelen van macro-economische onevenwichtigheden

De Commissie is nagegaan of er sprake was van macro-economische onevenwichtigheden voor de **12 lidstaten** die in het waarschuwingsmechanismeverslag 2024 waren geselecteerd voor [diepgaande evaluatie](#). Al met al bleken de macro-economische onevenwichtigheden na de zware ruilvoetschok van 2022 in de meeste lidstaten af te nemen.

- **Frankrijk, Spanje en Portugal vertonen niet langer onevenwichtigheden** aangezien de kwetsbaarheden al bij al zijn afgenomen. Risico's voor de budgettaire houdbaarheid zullen worden opgevolgd op basis van de hervormde begrotingsregels.
- **Griekenland en Italië** blijken nu, nadat zij tot vorig jaar buitensporige onevenwichtigheden vertoonden, **onevenwichtigheden te vertonen**, aangezien de kwetsbaarheden zijn afgenomen maar een punt van zorg blijven. Risico's voor de budgettaire houdbaarheid zullen worden opgevolgd op basis van de hervormde begrotingsregels.
- **Slowakije** blijkt nu **onevenwichtigheden te vertonen**. De kwetsbaarheden houden verband met kostprijsconcurrentie, het externe saldo, een kwakkelende woningmarkt en schulden van huishoudens en uitblijvende maatregelen vanuit het beleid.
- **Roemenië** blijkt nu, nadat het tot vorig jaar onevenwichtigheden vertoonde, **buitensporige onevenwichtigheden te vertonen** aangezien kwetsbaarheden wat betreft externe rekeningen, in hoofdzaak in verband met hoge en oplopende overheidstekorten, voortduren, terwijl aanzienlijke prijs- en kostendruk is toegenomen en maatregelen vanuit het beleid zwak waren.
- **Duitsland, Cyprus, Hongarije, Nederland en Zweden** blijven **onevenwichtigheden vertonen**.

Verslagen over het post-programmatoezicht

In het kader van het post-programmatoezicht wordt de economische, budgettaire en financiële situatie beoordeeld van lidstaten die programma's voor financiële bijstand hebben doorlopen, waarbij vooral gekeken wordt naar hun terugbetalingscapaciteit. Uit de verslagen over het post-programmatoezicht voor **Ierland, Griekenland, Spanje, Cyprus en Portugal** blijkt dat deze vijf lidstaten **in staat blijven hun uitstaande schuld af te lossen**.

Beoordelen van uitdagingen op het gebied van sociale cohesie

In deze Semestercyclus heeft de Commissie voor het eerst een **analyse in twee fasen** uitgevoerd van de werkgelegenheids-, vaardigheden- en sociale uitdagingen in elke lidstaat. Als basis daarvoor

diende het herziene sociaal scorebord en de beginselen van het kader voor sociale convergentie. De eerste fase van de analyse is te vinden in het [gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid 2024](#), terwijl de diensten van de Commissie in mei 2024 een [meer gedetailleerde tweede-faseanalyse](#) hebben gepubliceerd voor zeven lidstaten (**Bulgarije, Estland, Spanje, Italië, Litouwen, Hongarije en Roemenië**).

Werkgelegenheidsrichtsnoeren

De Commissie komt met **richtsnoeren voor het werkgelegenheidsbeleid van de lidstaten in 2024**. Deze richtsnoeren leggen **gemeenschappelijke prioriteiten** vast die het nationale werkgelegenheids- en sociaal beleid rechtvaardiger en inclusiever moeten maken.

De richtsnoeren van 2023 zijn geactualiseerd, zodat deze ook acties omvatten om **vaardigheden- en arbeidstekorten aan te pakken** en **basis- en digitale vaardigheden te verbeteren**. Daarin komen nu ook **nieuwe technologieën**, artificiële intelligentie en algoritmisch management en de impact daarvan op de wereld van de arbeid aan bod. Daarnaast vermelden deze richtsnoeren **recente beleidsinitiatieven** op gebieden die van bijzonder belang zijn, zoals platformwerk, de sociale economie en betaalbaar wonen.

Tot slot onderstreept de Commissie hoe belangrijk het is de **vooruitgang** in de richting van de [EU-kerndoelen voor 2030](#) te **monitoren** en bij te dragen aan nationale streefdoelen op het gebied van banen, vaardigheden en armoedebestrijding.

Volgende stappen

De Commissie verzoekt de Eurogroep en de Raad nu het pakket te bespreken en de vandaag voorgelegde handvatten te bekrachtigen. Zij kijkt uit naar een constructieve dialoog met het Europees Parlement over de inhoud van dit pakket en over elke volgende stap in de cyclus van het Europees Semester.

Meer informatie

[Vragen en antwoorden over het voorjaarspakket van het Europees Semester 2024](#)

[Europees Semester 2024: voorjaarspakket](#)

[NextGenerationEU](#)

[Economische voorjaarsprognoses 2024](#)

[Vragen en antwoorden: nieuw raamwerk economische governance](#)

[Duurzame ontwikkeling in de Europese Unie – editie van 2024](#)

IP/24/3290

Quotes:

"De EU-economie bleef op koers tijdens een reeks majeure schokken en doet het steeds beter. Toch zetten langdurige structurele uitdagingen een rem op het EU-concurrentievermogen. Vandaag biedt het Semester de nodige houvast om onze algemene economische veerkracht impulsen te geven, de budgettaire houdbaarheid te versterken en de sociale convergentie tussen alle lidstaten te verbeteren. Bijzondere aandacht hebben we daarbij voor de snelle uitvoering van cruciale hervormingen en investeringen uit nationale herstelplannen. In het kader van het nieuwe EU-raamwerk voor economische governance zien we nu nationale structurele begrotingsplannen van de lidstaten tegemoet, die hun schulden en tekorten moeten terugdringen en waarin de aanbevelingen van vandaag zijn meegenomen. Het Semester blijft onmisbaar voor een daadwerkelijke beleidscoördinatie en om de EU doorheen onzekere tijden te loodsen."
Valdis Dombrovskis, uitvoerend vicevoorzitter voor een economie die werkt voor de mensen - 19/06/2024

"Het voorjaarspakket van dit jaar komt op een moment van geleidelijk economisch herstel, maar ook van hoge geopolitieke spanningen en complexe economische en maatschappelijke uitdagingen. Na bijna vier jaar onder de algemene ontsnappingsclausule begint voor ons economisch en begrotingsbeleid nu een nieuwe cyclus. Dit betekent niet "terug naar normaal" omdat we niet in normale tijden leven – en zeker niet "terug naar bezuinigingen", want dat zou een verschrikkelijke vergissing zijn. Vandaag werken we op drie hoofdsporen: versterken van het concurrentievermogen, vaart maken bij de uitvoering van nationale herstel- en veerkrachtplannen, en de eerste stappen zetten in de toepassing van onze nieuwe economische governance. De beleidshandvatten van vandaag laten zowel de behoefte zien aan een prudent begrotingsbeleid als de noodzaak van forse investeringen voor de toekomst. Ik ben er vast van overtuigd dat dit ons zal helpen om onze gemeenschappelijke doelstellingen waar te maken."
Paolo Gentiloni, commissaris voor Economie - 19/06/2024

"De afgelopen vijf jaar heeft de Commissie via de Europese pijler van sociale rechten de instrumenten, ondersteuning en financiële middelen beschikbaar gesteld om lidstaten te helpen hun economie veerkrachtig en inclusief te maken. Meer inspanningen zijn nodig als de lidstaten de EU-kerndoelen voor 2030 inzake werkgelegenheid, vaardigheden en armoedebestrijding willen halen. Dit voorjaarspakket is van bijzonder belang omdat dit het budgettaire, economische, werkgelegenheids- en sociale beleid van de lidstaten zal vormgeven binnen het kader van het nieuwe raamwerk voor economische governance. De sociale dimensie blijft cruciaal binnen het Europees Semester en is geïntegreerd in de landverslagen en de landspecifieke aanbevelingen, om zo groene en digitale transities eerlijk en inclusief te maken en het concurrentievermogen duurzaam te versterken. In dit verband moeten groeibevorderende hervormingen en investeringen bijdragen aan opwaartse sociale convergentie. Als eerste stap in die richting komen de vandaag gepresenteerde werkgelegenheidsrichtsnoeren met een aantal cruciale aandachtspunten voor de komende maanden. Belangrijke arbeidstekorten blijven hardnekkig en moeten snel worden aangepakt, door een ruimer opleidingsaanbod, door adequate lonen en door aantrekkelijke arbeidsvoorwaarden."

Nicolas Schmit, commissaris voor Werkgelegenheid en Sociale Rechten - 19/06/2024

Contactpersoon voor de pers:

[Veerle NUYTS](#) (+32 2 299 63 02)

[Marajke SLOMKA](#) (+32 2 298 26 13)

Voor het publiek: [Europe Direct](#) per telefoon [00 800 67 89 10 11](#) of [e-mail](#)

Related media

[Read-out of the weekly meeting of the von der Leyen Commission by Valdis Dombrovskis, Executive Vice-President of the European Commission, Nicolas Schmit, and Paolo Gentiloni, European Commissioners, on the European Semester Spring package](#)